

مدل‌سازی معادله ساختاری ارتباط بین منبع کنترل و شخصیت تاریک با خشونت زناشویی

آرمان عزیزی^۱، حبیب‌الله ابراهیمی بخت^۲، فرهاد عزیزی^۳، آزاد قربانی^۴

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱/۱۰ _ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۱۰/۱۵

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه ساختاری بین منبع کنترل و شخصیت تاریک با خشونت زناشویی است. روش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و همچنین مدل‌سازی معادلات ساختاری می‌باشد که هدف از آن بررسی رابطه سازه‌های نهان برونزا و درونزا موجود در مدل است. جامعه آماری این پژوهش را همه مردان و زنان طلاق گرفته و مردان و زنان متقاضی طلاق در نیمه دوم سال ۹۴ و در مراکز قضائی شهر اصفهان، تشکیل می‌دهند. نمونه شامل ۲۵۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و ۲۰۱ نفر پرسشنامه‌ها را کامل پاسخ دادند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای مقیاس کنترل درونی - بیرونی راتر، مقیاس شخصیت تاریک (سه تایی تاریک) DT و مقیاس تجدید نظر شده تاکتیک‌های تعارضی ((CTS-2 استفاده شد. یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر رابطه مستقیم و معنادار منبع کنترل و شخصیت تاریک با خشونت زناشویی است. همچنین یافته‌ها نشان داد که شخصیت تاریک به طور معنادار و غیرمستقیم و از طریق منبع کنترل با خشونت زناشویی رابطه دارد. نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که منبع کنترل و شخصیت تاریک می‌تواند پیش‌بین مناسبی برای خشونت زناشویی باشد.

واژه‌های کلیدی: منبع کنترل، شخصیت تاریک، خشونت زناشویی، مدل معادلات ساختاری.

Armanazizi2020@gmail.com

۱ دکتری مشاوره خانواده، دانشکده انصمان، انصمان، ایران.

۲ دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده آزاد اسلامی، واحد سنندج، ایران.

۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده شهید بهشتی، تهران، ایران.

۴ کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده کردستان، سنندج، ایران.

مقدمه

بر اساس نظریه تعارض؛ نظریه‌ای فراگیر و گسترده در چند رشته علمی (اسپیکمن و رایالز،^۱ ۲۰۱۰)، وجود تعارض در تعاملات امری اجتناب ناپذیر است و حتی زمانی که علائق مشابه نیستند، اتفاق می‌افتد (کلاین،^۲ ۲۰۰۶؛ نقل از حیدری، عزیزی و قربانی، ۱۳۹۴). تاکتیک‌های مدیریت تعارض بر روی یک پیوستار قرار دارد که از تاکتیک‌های خشن تا تاکتیک‌های منفعل در نوسان است (پناغی، دهقانی، عباسی، محمدی و ملکی، ۱۳۹۰). بنا به تعریف سازمان جهانی بهداشت، سوء رفتار یا خشونت به استفاده عمدی از نیرو یا قدرت فیزیکی و یا تهدید بر روی دیگران اطلاق می‌شود که می‌تواند بدون آسیب ظاهری یا همراه با جراحت، آسیب روانی، اختلال رشد، محرومیت‌های گوناگون و حتی مرگ باشد. (یونیسف،^۳ ۱۹۹۹؛ نقل از آقاخانی، افتخاری و زارعی، ۱۳۹۱).

خشونت زناشویی یکی از اصلی‌ترین انواع خشونت صمیمانه است که پیامدهایی مانند معلولیت‌های شدید و حتی مرگ دارد و هنوز هم به طور کامل پیچیدگی‌های روان‌شناختی و اجتماعی آن شناخته نشده است (زند، ۲۰۰۸؛ محمدخانی، فروزان و آزاد مهر، ۲۰۰۹). جالب اینکه حتی گاهی وقوع آن در روند مشاوره زوجها هم ناشناخته می‌ماند (اندرسون و لی،^۴ ۲۰۱۰). ابعاد خشونت زناشویی شامل حمله جسمانی (کتک زدن و شکنجه کردن، که احساس گروگان بودن را به قربانی القاء می‌کند)، پرخاشگری روان‌شناختی (شامل کناره‌گیری خصمانه از همسر و تحقیر، تهدید و محدود کردن او می‌شود که منجر به افسردگی، اختلال استرس پس از سانحه، اضطراب و سوء مصرف مواد می‌گردد)، تحمیل جنسی (شامل اجبار در برقراری رابطه جنسی نامطلوب و غیرطبیعی)، آزار مالی (تبعیض مالی و عدم تامین نیازها) و آسیب جسمی است (جزایری، کجباف، امیری و مولوی، ۱۳۹۰). به دلیل اینکه داده‌های

^۱ Speakman, J., & Ryals, L.

^۲ Klein, S.B.

^۳ UNICEF (United Nations Children's Fund).

^۴ Anderson. M. L., & Leigh.

پژوهش‌های گذشته معمولاً از گزارش‌های پلیس مربوط به خشونت‌های شدید به دست می‌آید، خشونت صمیمانه در ابتدا فقط به مردان نسبت داده می‌شد. اما پژوهش‌های جدید نشان داد که زنان نیز بر علیه همسرشان دست به خشونت می‌زنند (استراس و رامرز، ۲۰۰۷). در هر صورت می‌توان گفت با توجه به تحقیقات مختلف، خشونت صمیمانه در مردان بیشتر از زنان است. مثلاً مطالعه دوریس، کایشور و جانسون^۲ (۲۰۱۰) نشان داد که ۴۰٪ از زنان جنوب آسیا، خشونت زناشویی جسمی و یا جنسی را تجربه کرده‌اند (راج، مک دوگال، رد و سیلورمن^۳، ۲۰۱۵). خشونت زناشویی در بسیاری از فرهنگ‌ها منع می‌شود و همواره به عنوان یک تابو باقی خواهد ماند (بکور، واسپور، چوک و ریناود^۴، ۲۰۱۴).

رفتار خشونت‌آمیز یک ویژگی شخصیتی است (شفیعی و صفاری نیا، ۱۳۹۰). در روان‌شناسی شخصیت، شخصیت تاریک (سه تایی تاریک) کانون توجه پژوهش‌های اخیر جهت بررسی چهارچوب‌های مستدل از صفات انسانی بوده است (وسلکا، اشمر و ورنون^۵، ۲۰۱۲). صفات سه گانه تاریک که شامل پسیکوپاتی^۶، خودشیفتگی^۷ و ماکیاویلیسم^۸ است، توسط پاولهاس و ویلیام^۹ (۲۰۰۲) مطرح شد و به طور سنتی به عنوان عناصر نامطلوب و آسیب شناختی در نظر گرفته می‌شوند (کمپیل و میلر^{۱۰}، ۲۰۱۱). هرچند بسیاری از پژوهشگران این صفات را به شکل عناصر جدا از هم در نظر می‌گیرند، اما شایسته است که آنها را به عنوان عناصر مرکبی تصور کرد که همپوشانی دارند و با وجود این نیز نسبتاً از هم مستقل هستند (لیبرتون^{۱۱}، ۲۰۱۱؛ نقل از کوهن^{۱۲}،

۱Straus, M. A., & Ramirez, I. L.

۲Devries, K. M., Kishor, S., & Johnson, H.

۳Raj, A. McDougal, L. Reed, E., & Silverman, J.

۴Bécour, B. Vasseur, PH. Chuc, A., & Renaud, B.

۵Veselka, L., Schermer, J. A., & Vernon, P. A.

۶psychopathy.

۷narcissism.

۸Machiavellianism.

۹Paulhus, D. L., & Williams, K. M.

۱۰Campbell, W. K., & Miller, J. D.

۱۱Lebreton, J. M.

۱۲Cohen, A.

۲۰۱۵). این صفات بر خودخواهی، پرخاشگری، سردی عاطفی و فریب تمرکز دارند (پاولهاس و ویلیام، ۲۰۰۲؛ نقل از کوالسکی، ورنون و اسشرمر، ۲۰۱۶). خودشیفتگی با ویژگی‌هایی مانند خودبزرگ بینی، جستجوی توجه و تحسین، تکبر، خودنمایی، گستاخی، گرایش به قدرت، نفوذ، مقام و رهبری، حق به جانبی، سلطه‌گری و احساس برتری توصیف می‌شود (مورف و رهودوالت، ۲۰۰۱). خودشیفتگی با رقابت جویی (لاچنر، هاستون و واکر، ۲۰۱۱)، پرخاشگری رفتاری (لوپستال و بامیستر، ۲۰۱۴) و رفتارهای خطر پذیر نظیر بهره‌کشی جنسی (بیولو و برونل، ۲۰۱۴) رابطه مثبت و معنادار دارد. ماکیاولی^۱ از نظریه «نیکولو ماکیاولی» فیلسوف ایتالیایی قرن پانزدهم میلادی اقتباس شده است و براساس دو دیدگاه عمده: «هدف وسیله را توجیه می‌کند» و «صحبت کردن مطابق میل مردم» استوار می‌باشد. ماکیاولی تمایل فرد برای فریب دادن و استثمار دیگران در فضایی خصمانه، جهت رسیدن به منافع شخصی است (راسکین و هال، ۱۹۷۹؛ نقل از روسر و مک گروگر، ۲۰۱۶). ماکیاولی ویژگی‌هایی مانند عیب جویی، عمل‌گرایی، گسلش و سردی هیجانی، عقاید انسان‌گریزی، نزاع برای رسیدن به اهداف (پول، قدرت و مقام)، حسابدگری و تزویر را در بر می‌گیرد (راسمن، ۲۰۱۳). جامعه ستیزی با ویژگی‌هایی مانند سردی عاطفی، تکانشگری، هیجان خواهی و رفتارهای ضد اجتماعی مشخص می‌شود (هری، ۲۰۰۳). صفات سه گانه تاریک با فحاشی (سامز، بایرز، بوچور و پارک، ۲۰۱۲)، مصرف مواد مخدر در

^۱ Kowalski, CH. Vernon, PH. & Schermer, J.

^۲ Morf, C. C., & Rhodewalt, F.

^۳ Luchner, A. F., Houston, J. M., Walker, C., & Houston, M. A.

^۴ Lobbstaël, J., & Baumeister, R. F.

^۵ Buelow, M. T., & Brunell, A. B.

^۶ Machiavelli.

^۷ Niccolò Machiavelli.

^۸ Raskin, R. N., & Hall, C. S.

^۹ Roeser, K. & McGregor, V.

^{۱۰} Rauthmann, J. F.

^{۱۱} Hare, R. D.

^{۱۲} Sumner, Ch., Byers, A., Boochever, R., & Park, G. J.

آینده (جانسون و توست؛ ۲۰۱۰)، تمایل به بزهکاری (هری، ۱۹۸۵)، تمایل مردها به رابطه جنسی کوتاه مدت و تنوع طلبی آنها (کارتز، کمپبل و مانسر؛ ۲۰۱۴)، گرایش زن‌ها به اجتناب از انجام وظایف ضروری (لیونز و رایس؛ ۲۰۱۴) و دروغ‌گویی (وارنون و لیونز؛ ۲۰۱۴) رابطه مثبت و معنادار دارند. پس عجیب نیست که عقیده اکثر مردم به سمت در نظر گرفتن این عناصر به عنوان آسیب‌ها متمایل شود. یک راه برای جدا کردن آسیب شناختی و جنبه‌های شبه آسیب شناختی از طریق بررسی هر صفت به طور مستقل می‌باشد (راسمن و کولار؛ ۲۰۱۲). برای مثال شواهد نشان می‌دهد که جامعه ستیزی یک سیستم ارزشی نامطلوب؛ ماکیاولیسم نوعی انعطاف پذیری اخلاقی و خودشیفتگی، سیستم ارزشی خوشایند است (جانسون، ۲۰۱۵). بسیاری از جنبه‌های سه گانه صفات تاریک متمایل به جامعه ستیزی هستند. در واقع انتظار می‌رود که جامعه ستیزی با اختلال رفتاری مرتبط باشد. در حالی که ممکن است شواهدی دال بر اختلال شخصیتی باشد، این احتمال نیز وجود دارد که آنها بخشی از مجموعه‌ای از روش‌ها و ویژگی‌هایی باشد که برای یک زندگی سریع گرد هم می‌آیند (گلن و رابینی؛ ۲۰۰۹). اختلال رفتاری توانایی تسهیل استخراج فوری از منابع محیطی را فراهم می‌کند. برای مثال به فرد توانایی خودگردانی در حل مشکلات را می‌دهد (وایت، جارت و اولندیک؛ ۲۰۱۳). ممکن است افراد دارای شخصیت تاریک به جای پرخاشگری به گونه‌ای رفتار کنند که واکنش‌های آنها در دامنه واکنش‌های نرمال باشد (فارنهام، ریچاردز و پاولهاس؛ ۲۰۱۳). جامعه‌ستیزی با خودکنترلی در زمان بروز مشکلات همبستگی مثبت دارد (جانسون و توست، ۲۰۱۰) و خودشیفتگی سالم در

۱) Jonason, P. K., & Tost, J.

۲) Carter, G. Campbell, A. & Muncer, S.

۳) Lyons, M. & Rice, H.

۴) Vernon, P. A., & Lyons, M.

۵) Rauthmann, J.F., & Kolar, G.P.

۶) Glenn, A., & Raine, A.

۷) White, B. A., Jarrett, M. A., & Ollendick, T. H.

۸) Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D.

افراد با منبع کنترل درونی شکل می‌گیرد (افشاری‌راد، اسماعیلی و شریفی‌درآمدی، ۱۳۹۳). در واقع، خودشیفتگی به عنوان نعمتی آمیخته تعریف شده که از جنبه‌های انطباقی و غیرانطباقی تشکیل شده است (فاستر و کمپل، ۲۰۰۵). بنابراین در دیدگاه تکاملی این عناصر سه گانه آسیب نیستند و به جای آن راهبردهای اجتماعی جایگزین هستند (بوستر^۳ و جانسون، ۲۰۱۳).

منبع یا مکان کنترل، یکی دیگر از ویژگی‌های شخصیتی است که تأثیر مهمی بر رفتار افراد می‌گذارد (علمردانی صومعه، عباسی و قربانی، ۱۳۹۳). سازه منبع کنترل، برای اولین بار توسط راتر^۴ (۱۹۶۶) مطرح شد. بر اساس نظریه راتر، هر فردی در برابر یک موقعیت، با انتظاراتی روبرو می‌شود که نتایج احتمالی رفتارهای ممکن او را در بر دارد. به عبارت دیگر، کانون کنترل به عنوان یک ویژگی شخصیتی، تحت عنوان انتظار یا عقیده‌ای تعمیم یافته است که پیامدهای عمل یا رفتار شخص است و تحت کنترل خودش (درونی) یا تحت کنترل نیروهای بیرونی نظیر شانس، سرنوشت یا اشخاص قدرتمند ادراک می‌شود (لی، لپ و برکلی، ۲۰۱۵؛ بودلمیر و پاودثاوی، ۲۰۱۶). افرادی که منبع کنترل بیرونی دارند، عقیده دارند که رفتار و نگرش آنها بر تقویت کننده‌هایی که دریافت می‌کنند، تأثیری ندارد و وابسته به دیگران، تقدیر و یا شانس و به عبارت دیگر تحت کنترل عوامل و نیروهای خارجی و بیرونی است و در نتیجه، برای بهبود بخشیدن به شرایط خود، ارزشی قایل نمی‌شوند (وارنر، اوزکان و لاجونن، ۲۰۱۰). راتر معتقد است که افراد با منبع کنترل درونی از افراد با منبع کنترل بیرونی سازگارترند. همچنین افزایش اعتقاد فرد به منبع کنترل بیرونی، عملکرد شخصی

^۱ mixed-blessing.

^۲ Foster, J. D., & Campbell, W. K.

^۳ Webster, G. D.

^۴ Rotter, J. B.

^۵ Li, J. Lepp, A. & Barkley, J.

^۶ Buddelmeyer, H. Powdthavee, N.

^۷ Warner HW, Ozkan T, & Lajunen T.

نابهنجار فرد را افزایش می‌دهد (اسمیت، ۲۰۰۳). گزارش‌ها حاکی از آن است که افراد با منبع کنترل درونی، جذب کسانی می‌شوند که بتوانند آنها را به بازی بگیرند، عزت نفس بالایی دارند، از نظر اجتماعی ماهرترند (عبداله، ۱۹۸۹) با استرس بهتر مقابله می‌کنند و بر زندگی خود کنترل بیشتری دارند (فارز، ۱۹۹۳). افرادی که دارای منبع کنترل درونی هستند، کمتر دچار اضطراب (اسپرلینگ، گلاسر و تریسی، ۲۰۰۸) و افسردگی (روگر، چیک و مک، ۲۰۰۸) شده و به احتمال کمتری دست به خودکشی می‌زنند (چیوکوتا و استیلز، ۲۰۰۵). افراد با منبع کنترل درونی معتقدند پاداش به رفتارهای آنها وابسته است، آنها در پی کنترل سرنوشت خویش هستند (اسپکتور، ۱۹۸۶؛ نقل از جانسون، روسن، چانگ و لین، ۲۰۱۶). برخی شواهد وجود دارد که نشان می‌دهد بسیاری از مسایل و مشکلات انسان‌ها ناشی از منبع کنترل بود و تحقیقاتی نیز وجود رابطه بین سلامت روان، پیشرفت تحصیلی و عزت نفس را با منبع کنترل مشخص کرده است (کوب-کلارک، کاسنبومر و اسپرورر، ۲۰۱۴). پژوهش‌ها نشان داده است که منبع کنترل بیرونی با خودشیفتگی ناسالم (افشاری‌راد و همکاران، ۱۳۹۳) و همچنین با اختلال شخصیت ضد اجتماعی یا پسیکوپاتی ارتباط مستقیم دارد (فوکس، دی کونینگ و لیجت، ۲۰۰۲). بنابراین منبع کنترل و شخصیت تاریک رابطه معناداری با هم دارند. با مرور مطالعات گذشته می‌توان گفت هر سه مؤلفه شخصیت تاریک، به سردی عاطفی و پرخاشگری اشاره دارد (آردیک و اوزسوی، ۲۰۱۶). از این رو این قابل تصور است که رابطه شخصیت تاریک با خشونت زناشویی در مجموع مثبت باشد و موجب افزایش خشونت زناشویی شود. با توجه به اهمیت متغیرهای منبع کنترل و

۱ Smith, V.L.

۲ Phares, E. J.

۳ Sperling, MR. Glosser D. & Tracy, JI.

۴ Roger, C. M., Ho, T. J., Cheak, A., & Mak, A.

۵ Chioqueta, A. P., & Stiles, T. C.

۶ Spector, P. E.

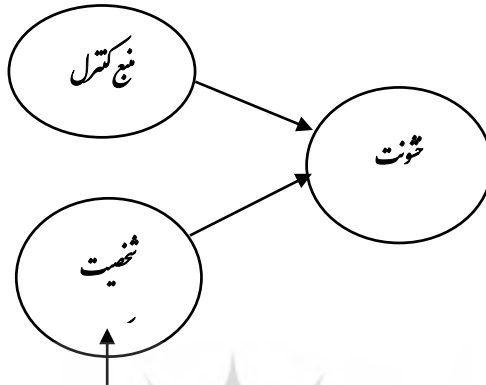
۷ Johnson, R., Rosen, CH., Chang, CH., & Lin, S.

۸ Cobb-Clark, D. A, Kassenboehmer, S. C., & Schurer, S.

۹ Fox, S., De Koning. E., & Leicht, S.

۱۰ Ardic, K. & Ozsoy, E.

خشونت زناشویی و جدید بودن مقیاس شخصیت تاریک و اینکه تا به حال رابطه این متغیرها با هم بررسی نشده است، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ساختاری بین منبع کنترل و شخصیت تاریک با خشونت زناشویی انجام گرفت.

نمودار ۱. مدل فرضی پژوهشگر در مورد روابط میان متغیرها

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را همه مردان و زنان طلاق گرفته و مردان و زنان متقاضی طلاق در نیمه دوم سال ۹۴ و در مراکز قضائی شهر اصفهان، تشکیل می دهند. نمونه شامل ۲۵۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و ۲۰۱ نفر پرسشنامه ها را کامل پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها از روش مدل یابی معادلات ساختاری و از دو نرم افزار Spss و Amos استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

مقیاس کنترل درونی - بیرونی: این مقیاس که در سال ۱۹۶۶ توسط جولیان راتر ساخته شد، دارای ۲۹ گویه بوده و هر گویه، دارای ۲ عبارت است که آزمودنی باید یکی از آنها را انتخاب نماید. چارچوب نظری مورد استفاده در تهیه این آزمون، نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (۱۹۶۵-۱۹۶۹) است. نودهی و همکاران (۱۳۹۳) روایی سازه

این مقیاس را ۰/۷۵ گزارش کردند. ضریب پایایی اولیه این مقیاس با استفاده از فرمول کودر- ریچاردسون و نمونه‌ای ۱۰۰ نفری از دانشجویان دانشگاه ایالت اوهایوی آمریکا، برابر با ۰/۷۳ گزارش شده و ثبات درونی آن ۰/۷۹ - ۰/۶۵ گزارش شده است. در ایران نیز ضریب آلفای کرونباخ برا این مقیاس ۰/۷۳ گزارش شده است (بشارت و باقری، ۱۳۹۱).

مقیاس تجدید نظر شده تاکتیک‌های تعارضی (CTS-2): این مقیاس توسط

استراوس^۱ و همکاران در سال ۱۹۹۶ ساخته شد که پرکاربردترین ابزار گردآوری داده‌های مربوط به خشونت نسبت به همسر و خانواده است. این پرسشنامه ۷۸ سوالی دارای دو فرم پرخاشگر و قربانی است و دربردارنده پنج خرده مقیاس حمله جسمانی (۱۲ ماده)، پرخاشگری روان‌شناختی (۸ ماده)، تحمیل جنسی (۷ ماده)، آسیب جسمی (۶ ماده) و روش غیر خشن یا مذاکره^۲ (۶ ماده) می‌باشد. نمره گذاری در طیف لیکرت ۶ گزینه‌ای است که تعداد دفعات ارتکاب رفتارهای آزارگری در سال گذشته را در قالب گزینه‌های هرگز، یک مرتبه، دو مرتبه، سه تا پنج مرتبه، شش تا ده مرتبه و بیش از ده مرتبه مورد ارزیابی قرار می‌دهد و دامنه نمرات برای هر ماده بین صفر تا ۵ و برای کل پرسشنامه بین صفر تا ۵۰۰ می‌باشد. زمان پاسخگویی به این مقیاس بین ۱۰ تا ۱۵ دقیقه است. روایی نسخه فارسی این مقیاس پناغی و همکاران (۱۳۹۰) مورد تأیید قرار گرفت. در پژوهش جزایری و همکاران (۱۳۹۰) که خرده مقیاس آزار مالی را اضافه کرده‌اند، ضریب آلفای کرونباخ آن برای بعد آزارگر ۰/۷۹ و بعد آزار دیده ۰/۹۱، و برای کل مقیاس در دو بعد آن به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۴ گزارش شده و همبستگی قابل ملاحظه‌ای را نیز با سایر خرده مقیاس‌ها دارد. همچنین آنها برای مشخص شدن روایی صوری و محتوایی، نظر چهار نفر از متخصصین روان‌شناسی و مشاوره خانواده را جویا شده و نمره یا میانگین ضریب توافق ۹۱ درصد را به دست آوردند.

^۱ Straus, M.

^۲ Negotiation.

مقیاس شخصیت تاریک (سه تایی تاریک) DT: این مقیاس در سال ۲۰۱۰ توسط جانسون و وبستر ساخته شد که یک مقیاس خود-گزارشی است و خرده مقیاس‌های آن عبارتند از: ماکیاولیستی، پسیکوپاتی و خودشیفتگی که هر کدام دارای ۴ گویه و در مجموع ۱۲ گویه دارد. این مقیاس براساس طیف لیکرت از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۷) پاسخ داده می‌شود. حداقل نمره فرد در این مقیاس ۱۲ و حداکثر ۸۴ می‌باشد. در پژوهش وبستر و جانسون (۲۰۱۳) ضریب همسانی درونی ۰/۸۶ تا ۰/۷۰، ضریب بازآزمایی ۰/۹۱ تا ۰/۷۸ و آلفای کرونباخ کل ۰/۸۷ گزارش شده است. در ایران نیز توسط قمرانی و همکاران (۱۳۹۴) ترجمه و استانداردسازی شده و در نمونه‌ای ۱۴۵ نفری از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان اجرا شد. آنها برای تعیین روایی آزمون از روش ضریب همبستگی خرده آزمون‌ها با نمره کل استفاده کردند. این ضریب برای خرده مقیاس ماکیاولیستی ۰/۸۳، پسیکوپاتی ۰/۷۶ و خودشیفتگی ۰/۷۵ برآورد شد. همچنین در پژوهش آنها آلفای کرونباخ کل ۰/۸۱ و در پژوهش حاضر نیز ۰/۷۹ به دست آمد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر تعداد شرکت کنندگان ۲۰۱ نفر، که ۸۶ نفر از آنها مرد و ۱۱۵ زن بودند. میانگین سن شرکت کنندگان در کل ۳۰/۴۵ سال (انحراف معیار ۳/۷۶) و میانگین سن مردان ۳۲/۱۵ (انحراف معیار ۴/۳۵) و میانگین سن زنان ۲۸/۷۶ (انحراف معیار ۳/۱۷) بود. از لحاظ تحصیلات ۴۷ نفر ابتدایی، ۴۰ نفر راهنمایی، ۵۸ نفر دیپلم، ۱۵ نفر کاردانی، ۴۱ نفر کارشناسی و بالاتر داشتند.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار و همبستگی متغیرهای بررسی شده

متغیر	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳
۱- خشونت زناشویی	۳۴/۲۱	۱۹/۰۷	۱		
۲- منبع کنترل	۱۰/۴۸	۴/۶۱	*۰/۲۲	۱	

۱	*۰/۴۱	*۰/۳۶	۵/۳۷	۲۴/۱۴	۳- شخصیت تاریک
---	-------	-------	------	-------	----------------

*P < 0/01

مطابق جدول ۱ میانگین و انحراف معیار برای متغیرهای خشونت زناشویی به ترتیب ۳۴/۲۱ (۱۹/۰۷)، برای منبع کنترل ۱۰/۴۸ (۴/۶۱) و برای شخصیت تاریک ۲۴/۱۴ (۵/۳۷) می‌باشد. با توجه به این جدول رابطه مثبت و معناداری هر سه متغیر مورد پژوهش وجود دارد.

جدول ۲. همبستگی بین خرده مقیاس‌های خشونت زناشویی، منبع کنترل و شخصیت تاریک

منبر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱- حمله جسمانی											
۲- پرخاشگری روان‌شناختی	*۰/۴۱										
۳- تحمیل جنسی	*۰/۳۸	*۰/۲۷									
۴- آسیب جسمی	*۰/۶۷	*۰/۵۱	*۰/۱۹								
۵- آزار مالی	*۰/۱۷	*۰/۳۳	*۰/۲۴	*۰/۱۶							
۶- مذاکره	*-۰/۴۱	*-۰/۲۳	*-۰/۱۴	*-۰/۵۵	*-۰/۱۱						
۷- درونی	*-۰/۲۴	*-۰/۴۷	*-۰/۰۵	*-۰/۳۱	*-۰/۱۲	*۰/۲۹					
۸- بیرونی	*۰/۲۵	*۰/۵۳	*۰/۲۰	*۰/۱۸	*۰/۲۲	*-۰/۱۵	*-۰/۶۴				
۹- ماکیاولیستی	*-۰/۰۹	*۰/۱۵	*۰/۲۸	*-۰/۲۱	*۰/۳۴	*۰/۱۳	*-۰/۵۷	*۰/۲۹			
۱۰- پسیکوپاتی	*۰/۳۷	*۰/۲۶	*۰/۴۵	*۰/۲۷	*۰/۴۳	*۰/۰۶	*-۰/۱۷	*۰/۲۵	*۰/۴۶		
۱۱- خودشیفتگی	*۰/۵۲	*۰/۳۸	*۰/۴۴	*۰/۴۹	*۰/۳۳	*-۰/۱۵	*-۰/۰۷	*۰/۵۹	*۰/۴۲	*۰/۵۵	

*P < 0/01

مطابق جدول ۲ رابطه منفی و معناداری بین خرده مقیاس منبع کنترل درونی با حمله جسمانی، با پرخاشگری روان‌شناختی، با تحمیل جنسی، با آسیب جسمی، و با آزار مالی وجود دارد. همچنین رابطه مثبت و معناداری بین منبع کنترل درونی با مذاکره وجود دارد. به علاوه بین خرده مقیاس منبع کنترل بیرونی با حمله جسمانی، با پرخاشگری روان‌شناختی، با تحمیل جنسی، با آسیب جسمی، و با آزار مالی رابطه مثبت و معنادار و با مذاکره رابطه منفی و معنادار وجود دارد.

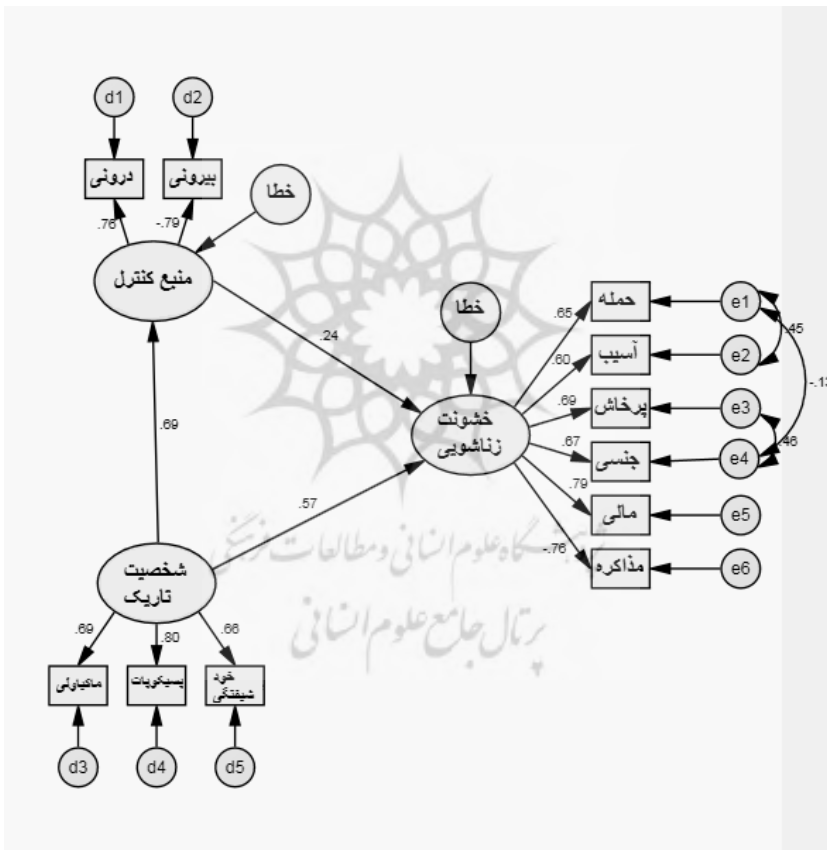
همچنین مطابق جدول بالا خرده مقیاس ماکیاولیستی با حمله جسمانی، با آسیب جسمی و با منبع کنترل درونی رابطه منفی و معنادار و با پرخاشگری روان‌شناختی، با تحمیل جنسی، آزار مالی، با مذاکره و با منبع کنترل بیرونی رابطه مثبت و معناداری دارد. از طرفی خرده مقیاس پسیکوپاتی با حمله جسمانی، با پرخاشگری روان‌شناختی، با تحمیل جنسی، با آسیب جسمی، با آزار مالی، با مذاکره و با منبع کنترل بیرونی رابطه مثبت و معنادار و با منبع کنترل درونی رابطه منفی و معنادار دارد. از طرف دیگر خرده مقیاس خودشیفتگی با حمله جسمانی، با پرخاشگری روان‌شناختی، با تحمیل جنسی، با آسیب جسمی، با آزار مالی و با منبع کنترل بیرونی رابطه مثبت و معنادار و با مذاکره و منبع کنترل درونی رابطه منفی و معنادار دارد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مربوط به مدل پیشنهادی

شاخص برازش	X ²	GFI	CFI	PCFI	AGFI	RMSEA	HOELTER
مدل تدوین شده	۲/۶۷	۰/۹۲۴	۰/۹۴۵	۰/۶۵۳	۰/۸۶۷	۰/۰۸۵	۱۳۲
مدل اشباع شده	-	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	-	-	-
مدل مستقل	۱۷/۱۰	۰/۳۵۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۲۲۲	۰/۳۰۱	۱۶

در جدول ۳ شاخص‌های برازش مربوط به مدل پیشنهادی بیان شده است. مقدار χ^2 (X²) دارای سطح معناداری ($P < 0.03$) می‌باشد که برازش قابل قبولی را نشان

می‌دهد. شاخص GFI، AGFI و CFI به دلیل نزدیک به یک بودن نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل می‌باشد. نظرات متفاوتی در مورد RMSEA وجود دارند اما معمولاً برازش مدل‌هایی که دارای مقادیر RMSEA بالاتر از ۰/۱۰ هستند ضعیف تلقی می‌شود که مقدار به دست آمده در مدل، حاکی از قوی بودن آن است. شاخص HOELTER مناسب بودن حجم نمونه را مشخص می‌کند، که مطابق جدول بالا مقدار آن در سطح ۰/۰۱، ۱۳۲ است و بنابراین حجم نمونه کافی بوده است.

نمودار ۲. منبع کنترل، شخصیت تاریک و خشونت زناشویی

نمودار ۲ الگوی تایید شده مدل معادلات ساختاری برای سه متغیر منبع کنترل، شخصیت تاریک و خشونت زناشویی را نشان می‌دهد که تمام وزن‌های رگرسیونی معنادار هستند.

مدل پیشنهادی در نمودار ۲ نشان‌دهنده این می‌باشد که منبع کنترل و شخصیت تاریک بر خشونت زناشویی تاثیرگذار است و این دو متغیر توانایی پیش‌بینی خشونت زناشویی را دارند (لازم به ذکر است که خرده مقیاس‌های تمام متغیرها مورد نظر است چرا که منبع کنترل روی یک طیف قرار دارد و همچنین اکثر خرده مقیاس‌ها جمع پذیر نیستند). مطابق نمودار بالا منبع کنترل و شخصیت تاریک بر خشونت زناشویی افراد تأثیر دارند. همان طور که در نمودار مشاهده می‌شود، بین انواع منبع کنترل و خرده مقیاس‌های شخصیت تاریک نیز همبستگی بالایی دیده می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که ترکیبی از این دو متغیر، خشونت زناشویی را بهتر پیش‌بینی می‌کند.

از بین طیف منبع کنترل، منبع بیرونی بیشترین تأثیر را بر روی این متغیر گذاشته است. در میان خرده مقیاس‌های شخصیت تاریک، پسیکوپاتی بیشترین تأثیر را بر روی این متغیر داشته است. همچنین بیشترین تأثیری که در میان خرده مقیاس‌های خشونت زناشویی بر روی آن گذاشته است، مربوط به خرده مقیاس افزایش آزار مالی می‌باشد. تمام مسیرهای کواریانس نیز معنادار است ($P < 0/05$). بین خرده مقیاس‌های حمله جسمانی و تحمیل جنسی، بین حمله جسمانی و آسیب جسمی و میان خرده مقیاس‌های پرخاشگری روان‌شناختی و تحمیل جنسی رابطه منفی و معنادار وجود دارد.

نتایج

این پژوهش با هدف بررسی رابطه ساختاری خشونت زناشویی، منبع کنترل و شخصیت تاریک انجام شده است که هر سه فاکتورهای مهمی برای پیش‌بینی کردن نارضایتی زناشویی، سلامت روانی و طلاق می‌باشد. یافته‌های به دست آمده حاکی از آن است که بین تمام خرده مقیاس‌های خشونت زناشویی (به جز خرده مقیاس مذاکره)

با منبع کنترل بیرونی رابطه و همبستگی مثبت وجود دارد و نشان می‌دهد که افراد با منبع کنترل بیرونی بیشتر وارد خشونت زناشویی می‌شوند (جدول شماره ۲). از طرف دیگر افرادی که منبع کنترل درونی دارند در خشونت زناشویی بیشتر متوسل به مذاکره می‌شوند و سعی می‌کنند با مذاکره خشونت زناشویی را حل نمایند. از میان خرده مقیاس‌های شخصیت تاریک نیز خودشیفتگی با تمام خرده مقیاس‌های خشونت زناشویی (به جز مذاکره) رابطه مثبت و معناداری دارد و نشان می‌دهد که افراد با تیپ شخصیت خودشیفته در خشونت‌های زناشویی از روش‌های نامناسبی استفاده می‌کنند و کمتر پیش می‌آید که بتوانند با مذاکره مسائل و مشکلات خود را بیان یا حل نمایند. همچنین افراد خودشیفته دارای منبع کنترل بیرونی هستند که بر شدت خشونت زناشویی آنها می‌افزاید. خرده مقیاس‌های دیگر شخصیت تاریک مانند ماکیاولیستی و پسیکوپاتی نیز با خرده مقیاس‌های خشونت زناشویی رابطه معناداری را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه یکی از ویژگی‌های اصلی افراد پسیکوپات یا ضد اجتماع فقدان ندامت و شرم از صدمه زدن به دیگران است (هالجین و ویتبورن، ۲۰۰۳) احتمال حمله و وارد کردن آسیب جسمی به دیگران خصوصاً همسر توسط آنها کاملاً منطقی به نظر می‌رسد، که در این پژوهش نیز رابطه میان حمله جسمانی و آسیب جسمی با ویژگی پسیکوپاتی مثبت و معنادار است. از سوی دیگر حاتمی و همکاران (۱۳۸۹) رابطه منفی و معناداری میان منبع کنترل بیرونی و با وجدان بودن به دست آوردند که با توجه به مثبت و معنادار بودن رابطه منبع کنترل بیرونی با ویژگی پسیکوپاتی در پژوهش حاضر می‌توان گفت که این دو پژوهش با هم همسو می‌باشند. رابطه هر سه مقیاس خشونت زناشویی، منبع کنترل و شخصیت تاریک نیز که در نمودار ۱ نشان داده شده است حاکی از آن است که با استفاده از منبع کنترل پذیرفته شده توسط فرد در زندگی و روابط زناشویی و همچنین ویژگی‌های سه گانه شخصیت تاریک در فرد، می‌توان خشونت زناشویی را پیش‌بینی کرد؛ که عامل مهمی در آغاز تعارضات زناشویی و

افزایش طلاق تلقی می‌شود. یافته‌های به دست آمده از خودگزارشی انواع خشونت در زنان و مردان نشانگر همراهی حمله جسمانی، پرخاشگری روان‌شناختی و تحمیل جنسی بود. همانگونه که پژوهش‌ها نشان داده‌اند، در خشونت زناشویی وقتی از یک نوع خشونت گزارش می‌شود، همواره باید منتظر انواع دیگر خشونت نیز بود (شورای ملی پژوهش، ۱۹۹۶). کروگ^۲ و همکاران (۲۰۰۲) بر این باورند که به لحاظ نظری نیز انواع خشونت روان‌شناختی، جنسی و جسمی با هم رخ می‌دهند. کاتز، مور و می^۳ (۲۰۰۸) نشان دادند قربانیان خشونت جسمانی و جنسی در مقایسه با قربانیان خشونت جنسی، از خشونت کلامی و روان‌شناختی بیشتری رنج می‌برند. پژوهش دیگری نشان داد ارتکاب به خشونت روان‌شناختی شدید در مردان، پیش‌بینی کننده خشونت جنسی مردانه و در زنان پیش‌بینی کننده خشونت جنسی زنانه است (رامیزیتی میلکر، کاتانو و مک‌گراس؛ ۲۰۰۷). نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های جانسون، داینولد و میدلتون^۴ (۲۰۱۵) همسو است که بیان کرده بودند که پس‌کوپاتی بر واکنش پرخاشگری، گرایش به پرخاشگری و اختلال رفتاری تأثیر مثبت می‌گذارد. همچنین ماکیاولیسم بر پرخاشگری تأثیر می‌گذارد. یافته‌های پژوهش ویساد و اگان^۵ (۲۰۱۵) نشان داد که خشونت با خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی رابطه مثبت و معنادار دارد که با یافته‌های پژوهش حاضر همسو بود. با استناد به نتایج این پژوهش می‌توانیم گام مهمی را در کاهش طلاق برداریم چرا که هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه و نقش میانجی بین منبع کنترل و شخصیت تاریک با خشونت زناشویی بود که همین خشونت زناشویی یکی از منابع اصلی گرایش به سمت طلاق در جامعه ایرانی است. بنابراین دو عامل منبع کنترل بیرونی و شخصیت تاریک می‌توانند میانجی افزایش خشونت

^۱ National Research Council.

^۲ Krug, E. C.

^۳ Katz, J., Moore, J., & May, P.

^۴ Ramisetty-Mikler, S., Caetano, R., & McGrath, C.

^۵ Jonason, P. Duineveld, J. & Middleton, J.

^۶ Westhead, J. & Egan, V.

زناشویی و در نتیجه افزایش طلاق در جامعه باشد.

از طریق آموزش استفاده از مذاکره در خشونت‌های زناشویی به زوجها در جلسات مشاوره زناشویی و همچنین روش‌های فعالی برای آموزش درونی کردن منبع کنترل به این مهم دست پیدا کنیم. همچنین آموزش حل مسئله و راهبردهای مقابله‌ای برای افرادی که همسری با ویژگی‌های سه گانه شخصیت تاریک دارند و نیز خود آگاهی فرد از شخصیت تاریک و منبع کنترل خود می‌تواند عامل موثری در کاهش خشونت زناشویی باشد. از این طریق می‌توانیم آمار افراد مراجعه کننده به دادگاه‌ها برای طلاق را تا حد قابل قبولی کاهش دهیم. از محدودیت‌های اصلی این پژوهش عدم همکاری افراد جامعه یا پنهان کردن خشونت زناشویی خودشان بوده است. همچنین با توجه به اینکه پژوهش حاضر در دادگاه‌ها انجام شده است و نمونه پژوهش نیز افراد طلاق گرفته یا متقاضی طلاق می‌باشند، این امکان وجود دارد که افراد با احساسات منفی شدید و حس تنفر به همسر به پرسشنامه‌ها جواب داده باشند و تندروری در پاسخ‌های آنها وجود داشته باشد، در نتیجه در تعمیم دادن نتایج باید جانب احتیاط را رعایت نمود و پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده رابطه بین این سه عامل در زوج‌های فاقد تعارض نیز بررسی شود تا نتایج از هر جهت بررسی شود و یا همبستگی این متغیرها به گرایش به طلاق بررسی شود که همبستگی بین این سه عامل به خصوص شخصیت تاریک با طلاق به صورت جزئی تر مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- آقا خانی، ن؛ افتخاری، ع؛ زارعی، ع. (۱۳۹۱). بررسی انواع خشونت شوهران علیه زنان و تأثیر عوامل مختلف در میزان بروز آنها در زنان مراجعه کننده به پزشکی قانونی شهرستان ارومیه در سال ۹۰-۹۱. مجله علمی پزشکی قانونی، ۱۸ (۲۳)، ۶۹-۷۸.
- افشاری‌راد، ا؛ اسماعیلی، ع؛ شریفی‌درآمدی، پ. (۱۳۹۳). رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و منبع کنترل با خودشیفتگی در دانش‌آموزان اول دبیرستان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود.
- بشارت، م؛ باقری، س. (۱۳۹۱). بررسی رابطه منبع کنترل، نشخوار و نگرانی با افسردگی و اضطراب در دانشجویان. فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی، ۷ (۲۸)، ۴۹-۷۰.

- پناغی، ل؛ دهقانی، م؛ عباسی، م؛ محمدی، س؛ ملکی، ق. (۱۳۹۰). بررسی پایایی، روایی و ساختار عاملی مقیاس تجدید نظر شده تاکتیک‌های حل تعارض. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۲۵ (۷)، ۱۰۳-۱۱۷.
- جزایری، ر؛ کجیاف، م؛ امیری، ش؛ مولوی، ح. (۱۳۹۰). ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تاکتیک‌های تعارض (CTS-2) در زنان و مردان. *مجله علوم رفتاری*، ۲(۵)، ۱۰۱-۱۰۸.
- حاتمی، ح؛ محمدی، ن؛ ابراهیمی، م؛ حاتمی، م. (۱۳۸۹). رابطه منبع کنترل و ویژگی‌های شخصیتی. *مجله اندیشه و رفتار*، ۵(۱۸)، ۲۱-۳۰.
- حیدری، ن؛ عزیزی، آ؛ قربانی، آ. (۱۳۹۴). نقش سبک‌های دلبستگی و مؤلفه‌های تمایز یافتگی در پیش‌بینی تعارضات زناشویی. *کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم رفتاری و اجتماعی*، ترکیه - استانبول.
- شفیعی، ح؛ صفاری نیا، م. (۱۳۹۰). خودشیفتگی، عزت نفس و ابعاد پرخاشگری در نوجوانان. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۲(۶)، ۱۲۱-۱۴۶.
- علیمردانی صومعه، س؛ عباسی، آ؛ قربانی، ف. (۱۳۹۳). رابطه الکیس تایمی و منبع کنترل با تیپ شخصیتی D در دانشجویان. *فصلنامه شخصیت و تفاوت‌های فردی*، ۳(۵)، ۱۳-۳۲.
- قمران، ا؛ صمدی، م؛ تقی‌نژاد، م؛ شمسی، ع. (۱۳۹۴). شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس شخصیت تاریک در دانشجویان. *مجله روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۶ (۲۰)، ۷۳-۸۶.
- نودهی، ح؛ رشیدی، ع؛ خلیلی، ع؛ مهرآورگیگلو، ش. (۱۳۹۳). رابطه خودکنترلی و منبع کنترل با تعهد سازمانی در کارمندان اداره آموزش و پرورش سبزوار. *فصلنامه پژوهش‌های رهبری و مدیریت آموزشی*، ۱ (۱)، ۴۹-۶۶.
- هالچین، ر؛ ویتنورن، س. (۲۰۰۳). *آسیب‌شناسی روانی، دیدگاه‌های بالینی درباره اختلال‌های روانی*. ترجمه یحیی سید محمدی (۱۳۹۰). تهران: نشر روان.

- Abdullah, T. M. (1989). Self-esteem and locus of control of college men in Saudi Arabia. *Psychological Reports*, 65, 1323-1326.
- Amato, P. R., & Both, A. (1991). Consequences of parental Divorce and Marital Unhappiness for Adult Well Being. *Social Forces*, 69, 895-914.
- Anderson, M. L., & Leigh, I. W. (2010). Internal consistency and factor structure of the revised Conflict Tactics Scales in a sample of deaf female college students. *Family violence*, 25, 475-483.
- Ardic, K. & Ozsoy, E. (2016). Examining the Relationship between the Dark Triad Traits and Big Five Personality Dimensions. *Proceedings of the Fifth European Academic Research Conference on Global Business, Economics, -Finance and Banking (EAR16Turkey Conference) ISBN: 978-۱-۹۴۳۵۷۹-۴۴-۰ Istanbul-Turkey. 15-1۷* □□□□□□□□, □□ ۱۶۱۴.
- Bécour, B. Vasseur, PH. Chuc, A., & Renaud, B. (2014). Violences sexuelles conjugales à Paris etude Analytique prospective de 100 cas.
- Buddelmeyer, H. Powdthavee, N. (2016). Can having internal locus of control insure against negativeshocks? Psychological evidence from panel data. *Journal*

- of Economic Behavior & Organization*, 122, 88- 109.
- Buelow, M. T., & Brunell, A. B. (2014). Facets of grandiose narcissism predict involvement in health-risk behaviors. *Personality and Individual Differences*, 69, ۱۹۳-۱۹۸.
  - Campbell, W. K., & Miller, J. D. (2011). *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments*. New York, NY: Wiley.
  - Carter, G. Campbell, A. & Muncer, S. (2014). The Dark Triad personality: Attractiveness to women. *Personality and Individual Differences*, 56, 57-61.
  - Chioqueta, A. P., & Stiles, T. C. (2005). Personality traits and the development of depression, hopelessness, and suicide ideation. *Pers Individ Dif*, 38, 83-9۱.
  - Cobb-Clark, D. A, Kassenboehmer, S. C., & Schurer, S. (2014). Healthy habits: The connection between diet, exercise, and locus of control. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 98, 1-28.
  - Cohen, A. (2015). Are they among us? A conceptual framework of the relationship between the dark triad personality and counterproductive work behaviors (CWBs). *Human Resource Management Review*, 17, 1-17.
  - Devries, K. M., Kishor, S, & Johnson, H. (2010). Intimate partner violence during pregnancy: analysis of prevalence data from 19 countries. *Reprod Health Matters*, 18 (36), 158-170.
  - Fincham, f. (2003). Relationship enhancement: skill training programs for therapy, problem prevention, and enrichment.
  - Foster, J. D., & Campbell, W. K. (2005). Narcissism and resistance to doubts about romantic partners *Journal of Research in Personality*, 39: 550-557.
  - Fox, S., De Koning, E., & Leicht, S. (2002). The relationship between attribution of blame for a violent act and EPQ-R sub-scales in male offenders with mental disorder. *Personality and Individual Differences*, 33, 19.
  - Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. (2013). The Dark Triad: A 10 year review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7, 199-216.
  - Glenn, A., & Raine, A. (2009). Psychopathy and instrumental aggression: Evolutionary, neurobiological, and legal perspectives. *International Journal of Law and Psychiatry*, 32, 253-258.
  - Hare, R. D. (2003). *The psychopathy checklist-Revised manual* (2nd Ed.). Toronto: Multi-Health Systems.
  - Hare, R. D. (1985). Comparison of procedures for the assessment of psychopathy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 53, 7-16.
  - Horwitz, A. V, Helen, R. W., & Sandra, H. W. (1997). Becoming Married and Mental Health: A Longitudinal Study of a Scohort of Young Adults. *Journal of Marriage and the Family Therapy*, 58, 895-907.
  - Johnson, R., Rosen, CH., Chang, CH., & Lin, S. (2016). Assessing the status of locus of control as an indicator of core self-evaluations. *Personality and Individual Differences*, 90, 155-162.
  - Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2010). Different provocations provoke

- aggression in psychopaths and narcissists. *Social Psychological and Personality Science*, 1, 12–18.
- Jonason, P. K., & Tost, J. (2010). I just cannot control myself: The Dark Triad and self-control. *Personality and Individual Differences*, 49, 611–615.
  - Jonason, P. K., Li, N. P., Webster, G. (2009). The Dark Triad: Facilitating short-term mating in men. *European Journal of Personality*, 23, 5–18.
  - Jonason, P. Duineveld, J. Middleton, J. (2015). Pathology, pseudopathology, and the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 78, 43-4v.
  - Katz, J., Moore, J., & May, P. (2008). Physical and sexual co-victimization from dating partners: A distinct type of intimate abuse? *Journal of Violence against Women*, 14, 961-980.
  - Kishor S, Johnson H. (2010). Intimate partner violence during pregnancy: analysis of prevalence data from 19 countries. *Reprod Health Matters*, 18 (36):158–70.
  - Kowalski, CH. Vernon, PH. & Schermer, J. (2016). The General Factor of Personality: The relationship between the Big One and the Dark Triad. *Personality and Individual Differences*, 88, 255-260.
  - Krug, E. C., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health*. Geneva: World Health Organization.
  - Li, J. Lepp, A. Barkley, J. (2015). Locus of control and cell phone use: Implications for sleep quality, academic performance, and subjective well-being. *Computers in Human Behavior*, 52, 450-457.
  - Lobbetael, J., & Baumeister, R. F. (2014). The role of grandiose and vulnerable narcissism in self-reported and laboratory aggression and testosterone reactivity. *Personality and Individual Differences*, 69, 22-27.
  - Luchner, A. F., Houston, J. M., Walker, C., & Houston, M. A. (2011). Exploring the relationship between two forms of narcissism and competitiveness. *Personality and Individual Differences*, 51, 779-782.
  - Lyons, M. & Rice, H. (2014). Thieves of time? Procrastination and the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 61, 34-37.
  - Mohammadkhani, P., Forouzan, A. S., Azadmehr, H. (2009). Are the predictors of sexual violence the same as those of nonsexual violence? A gender analysis. *The Journal of Sexual Medicine*, 6, 2215-2223.
  - Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unravelling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12, 177-196.
  - National Research Council. (1996). *Understanding violence against women*. Washington, D.C: National Academy Press.
  - Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36, 556–563.
  - Phares, E. J. (1993). *From therapy to research: A patient's legacy*. In G. G. Brannigan & Merrens (Eds.) *The undaunted psychologist*: Philadelphia, Temple

University Press.

- Raj, A. McDougal, L. Reed, E., & Silverman, J. (2015). Associations of marital violence with different forms of contraception: Cross-sectional findings from South Asia. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, 130, 156-1۶۱.
- Ramisetty-Mikler, S., Caetano, R., & McGrath, C. (2007). Sexual aggression among white, Black, and Hispanic couples in the U.S. Alcohol use, Physical assault and psychological aggression as its correlates. *American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 33, 31-43.
- Raskin, R.N., & Hall, C.S. (1979). A narcissistic personality inventory. *Psychological Reports*, 45,590.
- Rauthmann, J. F. (2013). Investigating the MACH-IV with item response theory and pro-posing the trimmed MACH*. *Journal of Personality Assessment*, ۹۵,۳۸۸-۳۹۷.
- Rauthmann, J.F., & Kolar, G.P. (2012). How“dark” are the Dark Triad traits? Examining the perceived darkness of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Personality and Individual Differences*, 53, 884-889.
- Roeser, K. & McGregor, V. (2016). The Dark Triad of personality and unethical behavior at different times of day. *Personality and Individual Differences*, 88, 73-۷۷.
- Roger, C. M., Ho, T. J., Cheak, A., & Mak, A. (2008). Depression and anxiety, health locus of control and quality of life among gouty arthritis males. *Brain Behav Immun*, 22, 8-14.
- Rotter, J. B. (1966). Generalized Expectancies of Internal Versus External Control of Reinforcement. *Psychological Monographs*, 80,609.
- Smith, V.L. (2003). *Analysis of Locus of Control and Educational Level Utilizing the Internal Control Index*, A Thesis Submitted to the Graduate College of Marshall University.
- Speakman, J. & Ryals, L. (2010), A Re-Evaluation of Conflict Theory for the Management of Multiple, Simultaneous Conflict Episodes. *International Journal of Conflict Management*, Vol. 21, No. 2, pp. 186-201.
- Sperling, MR. Glosser D. & Tracy, JI. (2008). Self-perception of seizure precipitants and their relation to anxiety level, depression, and health locus of control in epilepsy. *Seizure*, 17, 302-7.
- Straus, M., Hamby, S., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. (1996). The revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*, 17 (3), ۲۸۳-۳۱۶
- Straus, M. A., & Ramirez, I. L. (2007). Gender symmetry in prevalence, severity, and chronicity of physical aggression against dating partners by university students in Mexico and USA. *Journal of Aggressive Behaviors*, 33, ۲۸۱-۲۹۰.
- Straus, M. A. (2004). Cross-cultural reliability and validity of the revised conflict tactics scales: A study of university student dating couples in 17 nations. *Journal*

of *Cross-Cultural Research*, 38, 407-432.

- Sumner, Ch., Byers, A., Boochever, R., Park, G. J. (2012). Predicting Dark Triad Personality Traits from Twitter usage and a linguistic analysis of Tweets. 11th International Conference on Machine Learning and Applications ICMLA.
- Tony, T. S. K. (2003). Locus of control, attributional style and discipline problems in secondary schools. *Journal of early child development and car*, 173 (5), 455-466.
- Vernon, P. A., & Lyons, M. (2014). Liar liar pants on ifre. The Dark Triad and deception. *Personality and Individual Differences*, 71, ۳۵-۳۸.
- Veselka, L., Schermer, J. A., & Vernon, P. A. (2012). The Dark Triad and an expanded framework of personality. *Personality and Individual Differences*. 53, ۴۱۷-۴۲۵.
- Wallerstein, J. S., Lewis, J., & Blakeslee, S. (2000). *The unexpected Legacy of Divorce*. New York: Guilford Press.
- Warner HW, Ozkan T, & Lajunen T. (2010). Can the traffic locus of control (T-LOC) scale be successfully used to predict Swedish drivers' speeding behaviour? *Accid Anal Prev*, 42 (4): 1113-7.
- Webster, G. D., & Jonason, P.K. (2013). Putting the "IRT" in "Dirty": Item response theory analyses of the Dark Triad Dirty Dozen—An efficient measure of narcissism, psychopathy, and Machiavellianism. *Personality and Individual Differences*, 54, 302-306.
- Westhead, J. & Egan, V. (2015). Untangling the concurrent influences of the Dark Triad, personality and mating effort on violence. *Personality and Individual Differences*, 86, 222-226.
- White, B. A., Jarrett, M. A., & Ollendick, T. H. (2013). Self-regulation deficits explain the link between reactive aggression and internalizing behavior problems in children. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 35, 1-9.
- Zand, R. (2008). Frequency and correlates of spouse abuse by type: Physical, sexual and psychological battering among a sample of Iranian women. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 6, 432-441.